

Brug af Online Kurser - Hjælp dine medarbejdere
Notits i Fagmagasinet Gris nr. 5-2023

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

Hjælp dine medarbejdere

Dorthe Poulsgård Frandsen,
chefkonsulent stalde,
dopf@seges.dk

Vil du give dine medarbejdere en god introduktion til det daglige arbejde i stalden? Så brug de gratis onlinekurser, som Seges Innovation har udviklet på dansk, engelsk, rumænsk og ukrainsk. Kurserne hjælper medarbejderne med at forstå, hvorfor opgaverne skal udføres på måder, der indimellem kan virke ulogiske for nye medarbejdere, og de inddrager den "tavse viden", som vi kan glemme at give videre

i hverdagen. Kurserne, der varer 5-20 minutter, er et godt supplement til sidemandsoplæringen og omfatter både elementære emner som aflivning af grise, kastration eller jerntildeling og mere komplekse emner målrettet de medarbejdere, der har arbejdet længere tid i staldene. Her kan medarbejderne bl.a. vælge mellem kurser om det daglige tilsyn i henholdsvis slagtegrise- og smågrisestald samt fare- og drægtighedsstald. Find kurserne på www.kurser.seges.dk og log ind med dit AgrolD.

Vand er van(d)vittigt vigtigt

Vandforsyning: God vandforsyning er essentiel for højproduktive søer, da vand udgør cirka 80 procent af soens mælk og cirka 50 procent af soens krop.

Af Vivi Aarestrup Moustsen, Chefforsker.

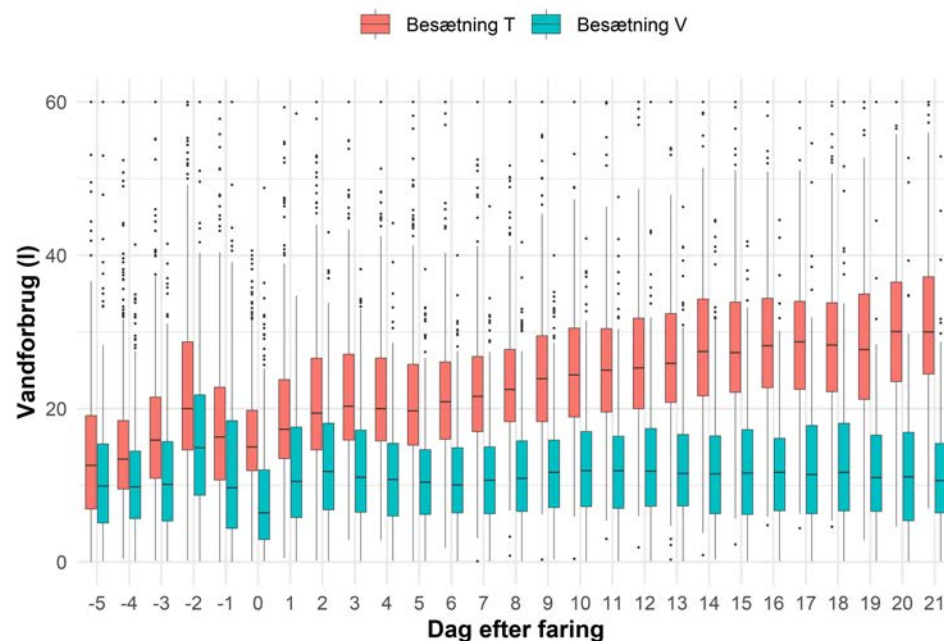
Seges har indsamlet data for søernes vandforbrug i farestalden i en besætning med tørfoder og en besætning med vådfoder.

I besætningen med tørfoder var vandforbruget 17 L/so dag 1 efter faring og 28 L/so dag 18 efter faring. Det observerede vandforbrug var højere end det, som kendes fra ældre undersøgelser, hvilket kan give god mening, da søer i dag har større foderoptagelse og en større mælkeproduktion.

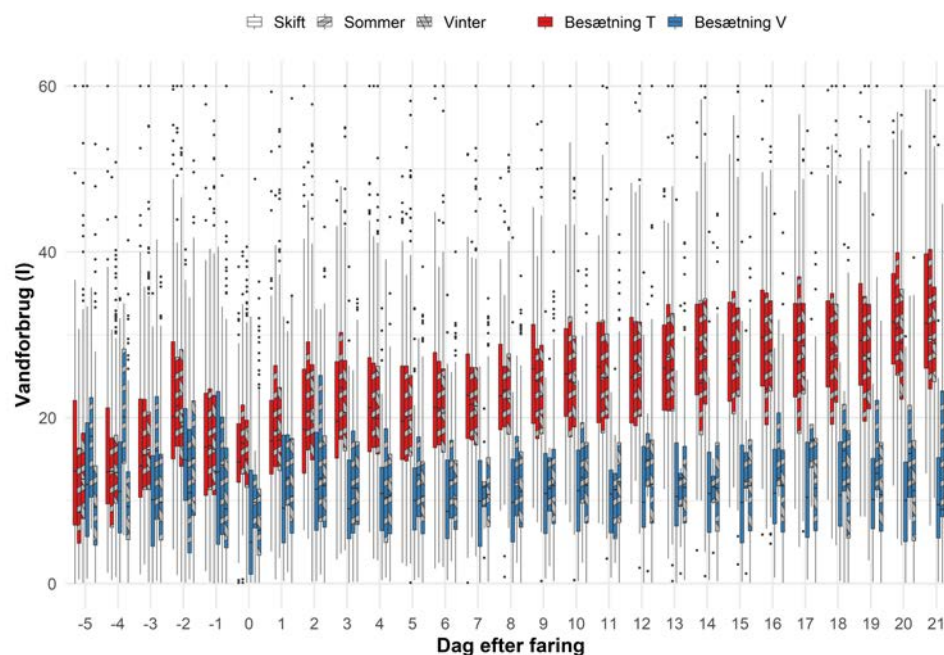
Der var variation i søernes daglige vandforbrug, men den tredjedel af søerne, som havde det laveste vandforbrug dag 2 efter faring, fortsatte resten af diegivningsperioden med at have lavt vandforbrug. Tilsvarende havde den tredjedel af søerne, som dag 2 efter faring havde det højeste vandforbrug, et højere vandforbrug end andre søer i besætningen i resten af diegivningsperioden.

I besætningen med tørfoder var der indikation af, at søer, som efterfølgende blev behandlet med antibiotika, drak færre gange om dagen og mindre mængder i de sidste to dage før faring end søer, som ikke blev behandlet. Søer, der efterfølgende får behov for antibiotikabehandling, kan således muligvis udpeges allerede før faring ud fra deres drikke-mønstre. Der vil dog være behov for yderligere dokumentation for at bekræfte dette, da datamaterialet (Erfaring 2303) var begrænset.

I tørfoderbesætningen var der en tydelig stigning i vandforbrug i løbet af diegivnings-

Figur 1. Dagligt vandforbrug (L/so/dag) for søer fra 5 dage før faring til 21 dage efter. Besætning T (Tørfoder) og besætning V (Vådfoder) (Erfaring 2303).

Figur 2. Dagligt vandforbrug (L/so) for søer fra dag -5 til og med dag 21 i forhold til faringsdagen (dag 0) opdelt på besætning T (tørfoder) og besætning V (vådfoder) og i forhold til udetemperatur, hvor Skift var perioder med dagtemperaturer skiftende over/under 10°C; Sommer var perioder med dagtemperaturer konstant over 10°C, og vinter var perioder med dagtemperaturer konstant under 10°C.

Konklusion

- Søer tildelt tørfoder havde en tydelig stigning i det daglige vandforbrug fra faring og frem til dag 21. Vandforbruget var højere end det, som er set i ældre undersøgelser.

perioden og en stigning ved varmere vejr. Der blev ikke observeret en tilsvarende stigning i vandforbrug ved søerne i vådfoderbesætningen i den sidste del af diegivningsperioden. Dette kan hænge sammen med, at søerne via stigende mængde vådfoder i diegivningsperioden ligeledes tildeles en stigende mængde væske.

Analysen af de indsamlede data viste lovende muligheder for at bruge søers vandforbrug som indikator for deres tilstand og produktivitet. Da data blev indsamlet i en besætning med tørfoder og i en besætning med vådfoder, vil det være en stor styrke, hvis data kan suppleres med vandfor-

brug fra flere besætninger og over længere perioder. Det vil gøre det muligt at adskille, om observerede effekter forklares af besætning og/eller foder og/eller so-alder eller andre parametre.

Data og information om søernes vandforbrug kan registreres på soniveau og ydermere i realtid. Det gør vandforbrug velegnet til overvågning – f.eks. som indikator for faringstidspunkt, soens mælkeproduktion og foderoptagelse. Data indsamles, og den farestaldsansvarlige kan fra centralt sted f.eks. konstatere, hvilke søer der skal tilses først, og dermed målrette pasningen. Overvågning kan også bruges til at udpege, hvilke søer der ikke har drukket 30 minutter efter udfodring.

Udfordringen er, at søer kan have begrænset adgang til vand i perioder, hvor der vaskes i andre dele af et so-anlæg, eller vandforsyningskapaciteten ikke er øget i takt med behovet, hvorfor potentialet for mælkeproduktion ikke udnyttes. Den begrænsede adgang til vand kan både forekomme på so-, sektions- eller besætningsniveau, hvis der vaskes mere/længere, eller hvis besætningen er udvidet, så behovet for vand er steget, uden forsyningen er øget.

Fakta

- Der er begrænset viden om behov for vand til højproduktive søer, som de danske besætninger har i dag. Dette er til trods for, at vand er direkte involveret i stort set alle kemiske processer i kroppen. Somælk består af cirka 80 procent vand, og søerne består af 50 procent vand. Hvis en so mister 10 procent af kroppens vandindhold, kan det derfor være fatalt.

Hjælp dine medarbejdere

Dorthe Poulsgård Frandsen, cheffkonsulent stalde, dopf@seges.dk

Vil du give dine medarbejdere en god introduktion til det daglige arbejde i stalden? Så brug de gratis onlinekurser, som Seges Innovation har udviklet på dansk, engelsk, rumænsk og ukrainsk. Kurserne hjælper medarbejderne med at forstå, hvorfor opgaverne skal udføres på måder, der indimellem kan virke ulogiske for nye medarbejdere, og de inddrager den "tavse viden", som vi kan glemme at give videre

i hverdagen. Kurserne, der varer 5-20 minutter, er et godt supplement til sidemandsoplæringen og omfatter både elementære emner som aflivning af grise, kastration eller jerntildeling og mere komplekse emner målrettet de medarbejdere, der har arbejdet længere tid i staldene. Her kan medarbejderne bl.a. vælge mellem kurser om det daglige tilsyn i henholdsvis slagtegrise- og smågrisestald samt fare- og drægtighedsstald. Find kurserne på www.kurser.seges.dk og log ind med dit AgroID.

Hyldest til griseproduktionens bedste!

Dorthe Poulsgård Frandsen, cheffkonsulent stalde, dopf@seges.dk

Indstil årets elev, medarbejder eller særlige indsats.

Igen i år hylder vi branchens bedste og mest seje talenter. Derfor er det NU, du skal tænke over, om du ikke har en knaldgygtig elev, en utroligt dedikeret medarbejder eller en kollega, der har gjort en særlig indsats i dansk griseproduktion 2022/2023 – og som fortjener en ganske særlig hyldest.

Tøv ikke med at indstille dem!

Deadline for indstillinger til alle tre kåringer er 7. september, så send den inden, der bliver travlt i marken eller i stalden – det betyder noget at stå på scenen til årsmødet og blive hyldet for sin indsats!

Vær med til at gøre Grisekongres 2023 til årets fedeste oplevelse for din elev, medarbejder eller kollega! Læs mere og indstil din kandidat NU på grisekongres.dk.

Kåringerne arrangeres af Landbrug & Fødevarer Sektor for Gris i samarbejde med Seges Innovation.

PRRS-virus i spytprøver

Elisabeth Okholm Nielsen, chefforsker, elin@seges.dk

Spytprøver kan supplere eller erstatte blodprøver, når man skal overvåge PRRS-virus under en sanering. Studier viser, at PRRS-virus findes både i blod og spyt i grise efter smitte. Rent praktisk skal grisene have et bomuldsreb, som de kan bide i. Rebet skal hænge i grisens skulderhøjde i mindst 30 minutter på et tidspunkt af dagen, hvor grisene er aktive og vil tygge i det. Rebet vrides for spyt ned i en pose, og der skal være

mindst 2 milliliter i en spytprøve, for at den kan analyseres for PRRS-virus med PCR-test. Det er meget vigtigt, at spytprøver holdes ved køleskabstemperatur (4-8 grader) hele vejen frem til laboratoriet, så send spytprøven med et frostelement, og send spytprøven først på ugen. På svineproduktion.dk finder du alt om PRRS, herunder vejledning til udtagning af spytprøver og PF (processing fluid fra testikler) under PRRS relevant viden <https://svineproduktion.dk/Aktuelt/Temaer/PRRS>